

Familjerätt på nätet

Sök på famratt.com

OK

Söndag 26 Februari 2006

► Till startsidan

Barnets situation

- Anknytning
- Barnets bästa
- Barnkonvention
- Barnpsykiatri
- Behov
- Förälder/barn
- Hänsyn
- Politik
- Rättigheter
- Skilsmässan
- Styvmor
- Talerätt
- Våld/misshandel

Om vårdnad

- Vårdnad
- Boende
- Umgänge

Mer om vårdnad

- Avtal
- Domstol
- Internationellt
- Nya regler 2006

Vårdnad/Boende

Bente och Gunnar Öberg om växelvist boende

Bente och Gunnar Öberg har arbetat som familjeterapeuter i fyra decennier. De har just skrivit färdigt boken om sitt sista forskningsprojekt, och de har kommit fram till följande.

Det finns inte några som helst belägg för fördomen att det oftare går illa för barn vars föräldrar har skilt sig än för barn från kärnfamiljer. Om mannen och kvinnan gör sitt bästa för att försonas och visa varandra respekt och fortsätter att vara närvarande som föräldrar - då går det oftast väldigt bra för barnen.

Makarna Öberg ger sitt fulla stöd till det växande antal kvinnor och män som efter separationen väljer att låta barnen bo växelvis hos båda i ungefär lika långa perioder. De som hävdar att växelboendet är skadligt för barnen får inget stöd av dem.

De anser att växelvist boende är framtidsmodellen. Moderna människor förstår att barn behöver både mamma och pappa i sin vardag. Om ett barn inte träffar sin pappa oftare än varannan helg blir han förr eller senare en främling för barnet. Relationen tunnans ut; när barnet kommer in i puberteten är risken stor att de tappar kontakten. Och smärtan att förlora en förälder är enorm.

Detta är en mycket större fara än de praktiska bekymmer som ett växelboende innebär.

För 20 år sedan besökte och intervjuade Bente och Gunnar Öberg 60 frånskilda föräldrar och deras 85 barn som då var i åldern 5-17 år. Familjerna hade valts ut genom lottning; föräldraren utgjorde ett stickprov av alla de par i Storstockholm som hade separerat under åren 1978 och 1982 och valt gemensam vårdnad om barnen.

De har sökt upp 50 av de 85 barnen som de intervjuade på 1980-talet; 25 män och 25 kvinnor i åldern 23-39 år har besökts i sina hem och intervjuats i flera timmar om uppväxten och livet.

Det visade sig att det har gått bra för de allra flesta. 44 av barnen har inte haft några särskilda sociala eller psykiska problem. Övriga fem, som haft olika sociala problem, har nu familjer och jobb och fungerar bra i samhället.

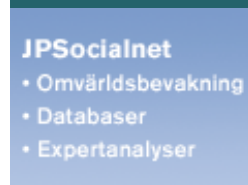
Med den nya undersökningen i ryggen har familjeterapeuterna blivit ännu starkare förespråkare för lösningen att låta barnen bo växelvis hos båda föräldrarna.

Av de 50 personer som nu har blivit djupintervjuade har 27 bott växelvis hos sina föräldrar under hela eller stora delar av barndomen, och makarna Öberg hittade inga särskilda psykiska eller sociala problem hos dem. Inte mindre än 36 av de 50 skulle själva välja att låta sina egna barn bo växelvis efter en eventuell separation. Så tycker alltså barnen själva - de verkliga experterna.

Tre krav måste dock vara uppfyllda för att barn som har två hem ska må bra i längden.

För det första bör föräldrarna bo ganska nära varandra. Om avståndet är mindre än några få kilometer fungerar det oftast väldigt bra, men om föräldrarna har flera mil mellan sig då är det uteslutet att barnen bor växelvis. Då måste de ha två uppsättningar av vänner och kanske gå på förskola på två olika ställen vilket blir för påfrestande. Om man vill att barnen ska bo hos båda får man se till att bo nära varandra.

Det andra kravet är att båda föräldrarna, och inte minst barnen själva, vill bo

växelvist.

Den tredje, och allra viktigaste förutsättningen, är att relationen mellan föräldrarna präglas av respekt. Nära vänner måste de inte vara, men de får inte vara fiender så att barnet blir en "boll som slås mellan två slagträn", som en av de intervjuade männen sade om sin uppväxt.

Det fina med lösningen att låta barnen bo omväxlande hos båda är, enligt makarna Öberg, att ingen har vunnit, ingen har förlorat; ingen är upphöjd, ingen degraderad.

Båda behövs och måste ta ansvar. Växelvist boende kräver täta, vardagliga kontakter mellan mannen och kvinnan och fungerar som en skola i samarbete.

Det finns kritiker som hävdar att barn, som pendlar mellan två hem, riskerar att bli splittrade och få det svårt med anknytningen till föräldrarna. Detta skulle i sin tur kunna leda till att deras förmåga att skapa djupa relationer försämras.

Sådana problem beror inte, enligt makarna Öberg, på det växelboendet i sig utan på att föräldrarna har varit fiender och förmörkat barnens liv. Det är farligt för ett barn att leva i terrorbalansen mellan en man och en kvinna som hatar varandra. Fiendskap eller i alla fall bristande respekt förekommer ju också inom kärnfamiljer. Och den sortens förgiftade relationer är allra vanligast i spruckna familjer där barnet bor hos den ena föräldern och bara ibland får umgås med den andra.

Bente och Gunnar Öberg anser att man mycket väl kan låta så små barn som ettåringar bo växelvis - under förutsättning att de känner sig trygga hos både mamma och pappa. I början måste perioderna vara korta. Små barn måste få träffa båda föräldrarna flera gånger i veckan. Senare kan perioderna successivt förlängas.

Men barns behov förändras från år till år. Många barn som bor växelvis landar hos den ena föräldern någon gång i de övre tonåren. Det är viktigt att vara följsam. Då och då bör man sätta sig ner med barnen och prata om hur de har det - och vara öppen för förändringar.

Källa:
DN 2002-03-13